

การพัฒนากลยุทธ์การบริหารความเสี่ยงในสถานศึกษาขั้นพื้นฐาน สังกัด สำนักงาน เขตพื้นที่การศึกษาประถมศึกษากำแพงเพชร เขต 1 และเขต 2

Development of Risk Management Strategies in Basic Education Schools
under Kamphaeng Phet Primary Educational Service Area Office 1 and 2

จรัญ พะโยม¹, ทวนทอง เขาวงกตพิงศ์², ปาจารย์ ผลประเสริฐ³

Jaran Payom, Tuanthong Chaowakeeratiphong, Pajaree Polprasert

บทคัดย่อ

การวิจัยนี้มีวัตถุประสงค์เพื่อ 1) ศึกษาความเสี่ยงในสถานศึกษาขั้นพื้นฐาน สังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษาประถมศึกษากำแพงเพชร เขต 1 และเขต 2 2) ศึกษาสภาพ ปัญหา และปัจจัยที่เกี่ยวข้องกับการบริหารความเสี่ยงในสถานศึกษาขั้นพื้นฐาน สังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษาประถมศึกษากำแพงเพชร เขต 1 และเขต 2 3) พัฒนากลยุทธ์การบริหารความเสี่ยงในสถานศึกษาขั้นพื้นฐาน สังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษาประถมศึกษากำแพงเพชร เขต 1 และเขต 2 และ 4) ประเมินกลยุทธ์การบริหารความเสี่ยงในสถานศึกษาขั้นพื้นฐาน สังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษาประถมศึกษากำแพงเพชร เขต 1 และเขต 2 ดำเนินการรวบรวมข้อมูลโดยใช้แบบสอบถาม การสนทนากลุ่ม การประชุมเชิงปฏิบัติการ และการสัมภาษณ์ผู้เชี่ยวชาญ วิเคราะห์ข้อมูลโดยการหาค่าร้อยละ ค่าเฉลี่ย ค่าส่วนเบี่ยงเบนมาตรฐาน และวิเคราะห์เนื้อหา

ผลการวิจัยพบว่า

1. ความเสี่ยงในสถานศึกษาขั้นพื้นฐาน สังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษาประถมศึกษากำแพงเพชร เขต 1 และเขต 2 พบว่า โดยภาพรวมมีความเสี่ยงของการปฏิบัติงานในสถานศึกษาขั้นพื้นฐานในระดับปานกลาง เมื่อพิจารณาความเสี่ยงในสถานศึกษาขั้นพื้นฐานรายด้าน พบว่า ส่วนใหญ่มีค่าเฉลี่ยในระดับปานกลาง มีเพียงด้านเดียวที่มีค่าเฉลี่ยอยู่ในระดับน้อย คือ ด้านกฎหมาย/ระเบียบ

2. สภาพ ปัญหา และปัจจัยที่เกี่ยวข้องกับการบริหารความเสี่ยงในสถานศึกษาขั้นพื้นฐาน สังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษาประถมศึกษากำแพงเพชร เขต 1 และเขต 2 สรุปผล ได้ดังนี้

2.1 สภาพการบริหารความเสี่ยงในสถานศึกษาขั้นพื้นฐาน พบว่า ด้านการกำหนดวัตถุประสงค์มีการกำหนดวัตถุประสงค์ของการบริหารความเสี่ยงที่เฉพาะเจาะจงในแต่ละกิจกรรม/โครงการ สอดคล้องกับเป้าหมายพันธกิจของกลยุทธ์ สามารถปฏิบัติให้บรรลุวัตถุประสงค์เป้าหมายได้ ด้านการบ่งชี้เหตุการณ์ มีการนำข้อมูลที่มีผลกระทบต่อความเสี่ยงที่เคยเกิดขึ้นในอดีต มากำหนดระบุเหตุการณ์ความเสี่ยง ด้านการประเมินความเสี่ยงมีการนำข้อมูลของการเกิดความเสี่ยงมาประเมินความเสี่ยงด้านการตอบสนอง ความเสี่ยงมีการจัดระบบการบริหารจัดการตามพระราชบัญญัติระเบียบบริหารราชการกระทรวงศึกษาธิการ พ.ศ. 2546 ด้านกิจกรรมควบคุมมีการกำหนดนโยบายและกระบวนการปฏิบัติงาน เพื่อให้มั่นใจว่าได้มีการจัดการความเสี่ยงในสถานศึกษา และด้านการติดตามผลมีการแต่งตั้งคณะกรรมการนิเทศ กำกับและติดตามการบริหารความเสี่ยงในสถานศึกษา กำหนดให้มีการประชุมรายงานผลและสรุปผล เพื่อนำผลมาวิเคราะห์ปรับปรุงแก้ไขในปีต่อไป

2.2 ปัญหาการบริหารความเสี่ยงในสถานศึกษา พบว่า โดยภาพรวมปัญหาการบริหารความเสี่ยงในสถานศึกษาขั้นพื้นฐานอยู่ในระดับน้อย และเมื่อพิจารณาเป็นรายด้าน พบว่า ทุกด้านมีปัญหาการบริหารความเสี่ยง

¹ นักศึกษาระดับปริญญาเอก สาขาวิทยุศาสตร์การบริหารและการพัฒนา มหาวิทยาลัยราชภัฏกำแพงเพชร

² รองศาสตราจารย์ ดร., ประธานที่ปรึกษาวิทยานิพนธ์ คณะครุศาสตร์ มหาวิทยาลัยราชภัฏกำแพงเพชร

³ รองศาสตราจารย์ ดร., กรรมการที่ปรึกษาวิทยานิพนธ์ คณะวิทยาการจัดการ มหาวิทยาลัยราชภัฏกำแพงเพชร

ในสถานศึกษาขั้นพื้นฐานอยู่ในระดับน้อย แต่ด้านการกำหนดวัตถุประสงค์ เป็นด้านที่มีปัญหามากกว่าด้านอื่นๆ คือ สถานศึกษาบางส่วนกำหนดวัตถุประสงค์ของการบริหารความเสี่ยงที่ไม่สอดคล้องกับพันธกิจ เป้าประสงค์ มาตรฐาน การศึกษา และมาตรฐานของสำนักงานรับรองมาตรฐานและประเมินคุณภาพการศึกษา (สมศ.)

2.3 ปัจจัยที่เกี่ยวข้องกับการบริหารความเสี่ยงในสถานศึกษา พบว่า ปัจจัยภายใน 7 ด้าน ประกอบด้วย 1) ด้านยุทธศาสตร์ 2) ด้านโครงสร้างองค์การ 3) ด้านระบบงาน 4) ด้านทักษะ 5) ด้านค่านิยมร่วม 6) ด้าน บุคลากรในองค์การ และ 7) ด้านรูปแบบการบริหาร ส่วนปัจจัยภายนอก 5 ด้าน ประกอบด้วย 1) ด้านพฤติกรรม ลูกค้าย 2) ด้านการเมืองและกฎหมาย 3) ด้านสภาพเศรษฐกิจ 4) ด้านสภาพสังคม และ 5) ด้านเทคโนโลยี

3. กลยุทธ์การบริหารความเสี่ยงในสถานศึกษาขั้นพื้นฐาน สังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษาประถมศึกษา กำแพงเพชร เขต 1 และเขต 2 ประกอบด้วย 1) วิสัยทัศน์ 1 พันธกิจ 4 เป้าประสงค์ 4 ประเด็นกลยุทธ์ 11 กลยุทธ์ 22 ตัวชี้วัด และ 48 มาตรการ

4. ผลการประเมินกลยุทธ์การบริหารความเสี่ยงในสถานศึกษาขั้นพื้นฐาน สังกัดสำนักงานเขตพื้นที่ การศึกษาประถมศึกษา กำแพงเพชร เขต 1 และเขต 2 พบว่า วิสัยทัศน์ พันธกิจ เป้าประสงค์ ประเด็นกลยุทธ์ กลยุทธ์ ตัวชี้วัด และมาตรการ มีความสอดคล้อง ความเหมาะสม ความเป็นไปได้ และความเป็นประโยชน์อยู่ใน ระดับมาก และมากที่สุด

คำสำคัญ: กลยุทธ์/ การพัฒนางานกลยุทธ์/ การจัดการความเสี่ยง/ สำนักงานเขตพื้นที่การศึกษาประถมศึกษา กำแพงเพชร เขต 1 และเขต 2

Abstract

The purposes of this research were (1) to study risks in basic education schools under Kamphaeng Phet Primary Educational Service Area Office 1 and 2, (2) to study conditions, problems and factors regarding risk management in Kamphaeng Phet Primary Educational Service Area Office 1 and 2, (3) to develop risk management strategies in basic education schools under Kamphaeng Phet Primary Educational Service Area Office 1 and 2, and (4) to evaluate risk management strategies in basic education schools under Kamphaeng Phet Primary Educational Service Area Office 1 and 2. Data were collected by means of questionnaire, focus group discussion, workshop, and connoisseurship. The data were analyzed through the applications of percentage, mean, standard deviation, and content analysis.

The findings could be given as follows:

1. The average of risks in basic education schools under Kamphaeng Phet Primary Educational Service Area Office 1 and 2 was overall at a moderate level. However, the average of risks regarding laws and regulations was at a low level.

2. Conditions, problems, and factors regarding risk management in Kamphaeng Phet Primary Educational Service Area Office 1 and 2 were as follows;

2.1 The conditions of risk management in terms of objective establishment, found that specific objectives of risk management established in accordance with each activity/project, goal and mission of strategies could be accomplished. In terms of event identification, data regarding risks of past events were identified risk events. In terms of risk assessment, data of risk occurrence were assessed. In terms of risk response, the administration system was created according to the Ministry of Education Act of B.E. 2546. With regard to control activities, policies and operational

processes were set to assure the application of risk management in the schools. Finally, in terms of follow up, the supervisory committee was appointed to direct and monitor risk management applied in the schools by board providing meetings, reports and result conclusions to be analyzed and improved in the following year.

2.2 Problems of risk management were overall at a low level and the same as each aspect. However, the objective establishment had more problems than others; some schools set the objectives that were not corresponding with mission, goals, educational standards and standards of Office for National Education Standards and Quality Assessment (ONESQA).

2.3 The factors regarding risk management in basic education schools were categorized in to internal factors and external factors; internal factors e.g. 1) strategy, 2) organizational structure, 3) work system, 4) skill, 5) shared value, 6) personnel and 7) administration model; external factors e.g. 1) customer behavior, 2) politics and legal, 3) economic condition, 4) social condition and 5) technology.

3. Risk management strategies in basic education schools Kamphaeng Phet Primary Educational Service Area Office 1 and 2 consisted of 1 vision, 1 mission, 4 goals, 4 strategic issues, 11 strategies, 22 indicators, and 48 measures.

4. The result evaluation of risk management strategies in basic education schools under Kamphaeng Phet Primary Educational Service Area Office 1 and 2, found that visions, missions, goals, strategic issues, strategies, indicators and measures had consistency, appropriateness, probabilities and utilities at a high and the highest levels.

Key words: Strategy/ Strategy Development/ Risk Management/ Kamphaeng Phet Primary Educational Service Area Office 1 and 2

ความเป็นมาและความสำคัญของปัญหา

พระราชบัญญัติระเบียบบริหารราชการกระทรวงศึกษาธิการ พ.ศ. 2546 และกฎกระทรวงแบ่งส่วนราชการ กำหนดให้สถานศึกษาต้องไปสังกัดสำนักงานคณะกรรมการการศึกษาขั้นพื้นฐาน และได้ถูกกำหนดให้เป็นนิติบุคคล ตามมาตรา 35 ทำให้เกิดอำนาจภายในตนเองมากขึ้น เช่น มาตรา 39(3) กำหนดให้ผู้บริหารสถานศึกษาเป็นผู้แทนของสถานศึกษา หรือส่วนราชการในกิจการทั่วไป รวมทั้งการจัดทำนิติกรรมสัญญาในราชการสถานศึกษา หรือส่วนราชการตามเงินงบประมาณที่สถานศึกษา หรือส่วนราชการได้รับและมอบอำนาจให้ ทั้งได้มีการกระจายอำนาจด้านการบริหารวิชาการ การบริหารงบประมาณ การบริหารงานบุคคล และการบริหารทั่วไป ซึ่งเป็นการกระจายอำนาจแบบไม่เคยมีมาก่อน การปรับเปลี่ยนการบริหารสถานศึกษาขั้นพื้นฐานดังกล่าว อาจมีความสัมพันธ์เชิง

บวกกับการคอร์รัปชัน เนื่องจากการปรับเปลี่ยนที่รวดเร็วที่รัฐไม่ได้เตรียมความพร้อมให้กับสถานศึกษาเพื่อการบริหารเป็นนิติบุคคล ทั้งด้านบุคลากรและด้านการบริหารจัดการ ดังนั้นจึงส่งผลให้สถานศึกษาในสังกัดสำนักงานคณะกรรมการการศึกษาขั้นพื้นฐานส่วนใหญ่มีโอกาสผิดพลาดในการดำเนินงาน ทั้งโดยเจตนาและไม่เจตนา จึงเกิดปัญหาการถูกร้องเรียน ประท้วงขับไล่ผู้บริหารสถานศึกษา ปัญหาการร้องเรียนความไม่โปร่งใสในการจัดซื้อจัดจ้าง ปัญหาการเรียกเก็บเงินบำรุงการศึกษา และปัญหาการเลื่อนขึ้นเงินเดือนของข้าราชการ เป็นต้น (ประกอบ กุลเกลี้ยง, 2550, หน้า 3-4)

การบริหารความเสี่ยงเป็นส่วนหนึ่งของการบริหารจัดการสถานศึกษา ที่ทุกคนในสถานศึกษาต้องเกี่ยวข้อง ตั้งแต่คณะกรรมการสถานศึกษาขั้นพื้นฐาน ผู้บริหารสถานศึกษา ครูและบุคลากรทางการศึกษาทุกคนที่ต้องพิจารณาวิเคราะห์ในเชิงลึกเชิงบูรณาการ และ

เชื่อมโยงกับกลยุทธ์ นโยบายแผนงาน แผนปฏิบัติการ กิจกรรมของสถานศึกษา และการบริหารความเสี่ยงที่ดี จะดำเนินงานบนพื้นฐานของ 3 องค์ประกอบ ที่สำคัญ คือ การตรวจสอบภายใน (Internal Audit) การควบคุมภายใน (Internal Control) และการบริหารความเสี่ยง (Risk Management) ซึ่งสอดคล้องกับหลักธรรมาภิบาล (Good Governance) หรือหลักการบริหารกิจการบ้านเมืองที่ดี ซึ่งรัฐบาลได้นำหลักการดังกล่าวมากำหนดเป็นพระราชกฤษฎีกาว่าด้วยหลักเกณฑ์และวิธีการบริหารกิจการบ้านเมืองที่ดี พ.ศ. 2546 เพื่อให้หน่วยงานของรัฐ ทุกแห่งบริหารจัดการ โดยยึดหลักนิติธรรม หลักคุณธรรม หลักความโปร่งใส หลักความรับผิดชอบ หลักการมีส่วนร่วม หลักการคุ้มค่า และพระราชบัญญัติระเบียบบริหารราชการกระทรวงศึกษาธิการ พ.ศ. 2546 และระเบียบคณะกรรมการตรวจเงินแผ่นดินว่าด้วยการกำหนดมาตรฐานการควบคุมภายใน พ.ศ. 2544 ข้อ 6 (2) (ข) ที่กำหนดให้ส่วนราชการต้องมีการประเมินความเสี่ยงทั้งจากปัจจัยภายในและภายนอก ที่มีผลต่อการบรรลุวัตถุประสงค์ของหน่วยงาน และปรับปรุงระบบการควบคุมภายใน จึงจำเป็นต้องจัดทำ การบริหารความเสี่ยงในสถานศึกษาทุกระดับถึงแม้ กระทรวงศึกษาธิการจะมีนโยบายให้สถานศึกษา ดำเนินการจัดการบริหารความเสี่ยงแล้วก็ตาม ปัจจุบัน ยังพบว่า สถานศึกษามีการบริหารความเสี่ยงเพียง บางส่วน และบางสถานศึกษาไม่ได้จัดทำ การบริหาร ความเสี่ยง หรือบางสถานศึกษาดำเนินการจัดการ บริหารความเสี่ยงแล้ว แต่ยังไม่ครอบคลุมภารกิจของ สถานศึกษาทั้งหมด เช่น บริหารความเสี่ยงเฉพาะด้าน งบประมาณ โดยพบว่า มีความเสี่ยงในเรื่องของการทุจริตของเจ้าหน้าที่การเงิน การเรียกเก็บเงินที่ไม่เป็นไป ตามระเบียบสถานศึกษา การจ่ายเงินโดยไม่ได้รับวัสดุ การจ่ายเงินซ้ำในรายการเดียวกัน การรับเงินโดยไม่ บันทึกลงบัญชีหรือการนำเงินไปจ่ายก่อน และขาดการ ตรวจสอบการรับจ่ายเงิน เป็นต้น (สำนักงานเขตพื้นที่ การศึกษาเชียงราย เขต 4, 2550)

รายงานสรุปผลการประเมินภายนอกรอบสอง (พ.ศ. 2549 - 2553) ของสถานศึกษาขั้นพื้นฐาน สังกัด สำนักงานเขตพื้นที่การศึกษาประถมศึกษากำแพงเพชร เขต 1 และเขต 2 พบว่า สถานศึกษาขั้นพื้นฐาน สังกัด สำนักงานเขตพื้นที่การศึกษาประถมศึกษากำแพงเพชร

เขต 1 จำนวน 206 แห่ง ได้รับการรับรองมาตรฐาน คุณภาพ สมศ. จำนวน 145 แห่ง คิดเป็นร้อยละ 70.39 ไม่ได้รับการรับรองมาตรฐานคุณภาพ สมศ. จำนวน 61 แห่ง คิดเป็นร้อยละ 29.61 และสถานศึกษาขั้นพื้นฐาน สังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษาประถมศึกษา กำแพงเพชร เขต 2 จำนวน 192 แห่ง ได้รับการรับรอง มาตรฐานคุณภาพ สมศ. จำนวน 76 แห่ง คิดเป็นร้อย ละ 39.58 ไม่ได้รับการรับรองมาตรฐานคุณภาพ สมศ. จำนวน 116 แห่ง คิดเป็นร้อยละ 60.42 (สำนักงานเขต พื้นที่การศึกษาประถมศึกษากำแพงเพชร เขต 1 และเขต 2, 2553) และสถานศึกษาขั้นพื้นฐาน สังกัดสำนักงาน เขตพื้นที่การศึกษาประถมศึกษากำแพงเพชร เขต 1 และเขต 2 ซึ่งมีบริบทที่มีสภาพแวดล้อมใกล้เคียงกันมีโอกาส ในการจัดการศึกษาที่มีความเสี่ยงต่อการปฏิบัติงานตาม ขอบข่ายและภารกิจของสถานศึกษาขั้นพื้นฐาน 4 ด้าน ได้แก่ การบริหารวิชาการ การบริหารงบประมาณ การ บริหารงานบุคคล และการบริหารทั่วไป ซึ่งผลจาก การศึกษาสังเคราะห์ความเสี่ยงในสถานศึกษาขั้นพื้นฐาน จากการรายงานติดตามประเมินผลการควบคุมภายใน ประจำปีงบประมาณ 2553 ของสถานศึกษาขั้นพื้นฐาน สังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษาประถมศึกษา กำแพงเพชร เขต 1 และเขต 2 พบความเสี่ยง ดังนี้ (สำนักงานเขตพื้นที่การศึกษาประถมศึกษากำแพงเพชร เขต 1 และเขต 2, 2553)

1. ด้านการบริหารวิชาการมีความเสี่ยง คือ นักเรียนขาดทักษะการอ่านการเขียน การคิดวิเคราะห์ และการคิดสังเคราะห์ นักเรียนมีผลการประเมินระดับ เขตพื้นที่ (LAS) และระดับชาติ (O-NET) ไม่ถึงร้อยละ 50 การนิเทศ กำกับ ติดตามแผนงาน/โครงการไม่เป็น ระบบและต่อเนื่อง ครูไม่ศึกษาหลักสูตร และขาดการ พัฒนากระบวนการเรียนรู้ การปรับปรุงและพัฒนา หลักสูตรยังไม่มีประสิทธิภาพและสอดคล้องกับท้องถิ่น ขาดความรู้ความเข้าใจการจัดทำวิจัยในชั้นเรียน และ ทำไม่ต่อเนื่อง ระบบการประกันคุณภาพภายในยังขาด การตรวจสอบและทบทวนอย่างจริงจัง นักเรียนมี พฤติกรรมไม่สนใจเรียนเนื่องจากขาดการติดตามจาก ผู้ปกครอง และโรงเรียนขาดครูที่มีวิชาเอกบางสาขา โดยตรง เป็นต้น

2. ด้านบริหารงบประมาณมีความเสี่ยง คือ การดำเนินงานตามแผนงานและโครงการยังไม่บรรลุ

วัตถุประสงค์ การจัดซื้อจัดหาวัสดุไม่ตรงกับความต้องการการใช้วัสดุ จัดทำทะเบียนครุภัณฑ์ยังไม่เป็นปัจจุบัน และไม่มีหลักฐานที่มาชัดเจน ครูที่รับผิดชอบโครงการขาดความรู้ความเข้าใจในการประเมินโครงการ และรายงานผลการดำเนินโครงการ สถานศึกษานำเงินงบประมาณไปใช้ไม่ตรงประเภทและวัตถุประสงค์ของโครงการ/กิจกรรม การจัดทำแผนงบประมาณและคำขอตั้งงบประมาณไม่สอดคล้องกับงบประมาณที่ได้รับ การเบิกจ่ายงบประมาณ การควบคุมดูแล บำรุงรักษา และจำหน่ายวัสดุไม่ถูกต้องตามระเบียบ การเบียดบังหรือยกยอกหรือนำทรัพย์สินของทางราชการไปใช้ส่วนตัว การเบิกจ่ายงบประมาณไม่โปร่งใส และการดำเนินการจัดซื้อจัดจ้างไม่โปร่งใส เป็นต้น

3. ด้านบริหารงานบุคคลมีความเสี่ยง คือ ครูและบุคลากรไม่เปลี่ยนพฤติกรรมการสอน โดยเน้นผู้เรียนเป็นสำคัญและไม่ให้ความสำคัญเกี่ยวกับสื่อการสอน ครูและบุคลากรทางการศึกษาไม่ตระหนักถึงบทบาทในหน้าที่ของตน ขาดความรู้ความชำนาญในบางสาระการเรียนรู้ การปฏิบัติงานพิเศษของครูยังมีมาก ทำให้กระทบต่อการเรียนการสอน ครูและบุคลากรมีความรู้ความเข้าใจเกี่ยวกับกฎระเบียบการปฏิบัติงานฝ่ายต่างๆ น้อย การเลื่อนขั้นเงินเดือนขัดต่อหลักเกณฑ์วิธีการที่กำหนด และการดำเนินการทางวินัยและการลงโทษไม่ชอบด้วยกฎหมาย เป็นต้น

4. ด้านบริหารทั่วไปมีความเสี่ยง คือ ระบบสารสนเทศที่ใช้ระบบอินเทอร์เน็ตความเร็วต่ำส่งผลให้การรับส่งหนังสือไม่ทันตามกำหนด การจัดเก็บข้อมูลสารสนเทศยังไม่เป็นปัจจุบัน สถานศึกษาขาดความต่อเนื่องในการดำเนินงานประชาสัมพันธ์กับชุมชน และหน่วยงานอื่นที่เกี่ยวข้อง อาคารเรียนและอาคารประกอบทรุดโทรม เนื่องจากมีอายุการใช้งานมานานและมีไม่เพียงพอความปลอดภัยของสนามเด็กเล่น อุปกรณ์เครื่องเล่นในสนามเด็กเล่นไม่แข็งแรง ทรุดโทรม การจัดระบบควบคุมภายในหน่วยงานที่ยังไม่เป็นระบบ การนำเวลาราชการไปหาผลประโยชน์แก่ตนเอง การปฏิบัติหรือการละเว้นการปฏิบัติหน้าที่โดยมิชอบหรือโดยทุจริต การละทิ้งหรือการทอดทิ้งหน้าที่ และการประพฤติมิชอบในการคัดเลือกนักเรียนเข้าเรียน เป็นต้น

ด้วยเหตุผลดังกล่าว ผู้วิจัยจึงมีความสนใจที่จะพัฒนากลยุทธ์การบริหารความเสี่ยงในสถานศึกษาชั้น

พื้นฐาน สังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษาประถมศึกษากำแพงเพชร เขต 1 และเขต 2 เพราะกลยุทธ์การบริหารความเสี่ยงในสถานศึกษาชั้นพื้นฐานเป็นการศึกษาวิเคราะห์สภาพแวดล้อมภายในและภายนอกให้ได้มาซึ่งข้อมูล เพื่อหาแนวทางการดำเนินงานที่ป้องกันการสูญเสีย หรือผิดพลาดในการปฏิบัติงานในสถานศึกษาชั้นพื้นฐาน ซึ่งกลยุทธ์การบริหารความเสี่ยงในสถานศึกษาชั้นพื้นฐานจะช่วยให้ผู้บริหารมั่นใจได้ว่าความเสี่ยงในสถานศึกษาที่จะเกิดขึ้นได้รับการจัดการอย่างเหมาะสม ใช้งบประมาณอย่างมีประสิทธิภาพมากยิ่งขึ้น และสามารถใช้เป็นเครื่องมือสำหรับการบริหารจัดการศึกษาให้มีประสิทธิภาพและประสิทธิผลต่อไป

วัตถุประสงค์ของการวิจัย

1. เพื่อศึกษาความเสี่ยงในสถานศึกษาชั้นพื้นฐาน สังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษาประถมศึกษากำแพงเพชร เขต 1 และเขต 2
2. เพื่อศึกษาสภาพ ปัญหา และปัจจัยที่เกี่ยวข้องกับการบริหารความเสี่ยงในสถานศึกษาชั้นพื้นฐาน สังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษาประถมศึกษากำแพงเพชร เขต 1 และเขต 2
3. เพื่อพัฒนากลยุทธ์การบริหารความเสี่ยงในสถานศึกษาชั้นพื้นฐาน สังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษาประถมศึกษากำแพงเพชร เขต 1 และเขต 2
4. เพื่อประเมินกลยุทธ์การบริหารความเสี่ยงในสถานศึกษาชั้นพื้นฐาน สังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษาประถมศึกษากำแพงเพชร เขต 1 และเขต 2

ขั้นตอนการดำเนินงานวิจัย

การวิจัยครั้งนี้ มีขั้นตอนการดำเนินงานวิจัย 4 ขั้นตอน ดังนี้

ขั้นตอนที่ 1 การศึกษาความเสี่ยงในสถานศึกษาชั้นพื้นฐาน สังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษาประถมศึกษากำแพงเพชร เขต 1 และเขต 2 โดยแบ่งการดำเนินงานวิจัยเป็น 2 ขั้นตอน คือ 1) ศึกษาโดยการ ใช้แบบสอบถาม กลุ่มตัวอย่าง ได้แก่ ผู้อำนวยการสถานศึกษา จำนวน 38 คน และครูผู้สอน จำนวน 313 คน สังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษาประถมศึกษากำแพงเพชร เขต 1 และเขต 2 ปีการศึกษา 2554 รวมทั้งสิ้น 351 คน วิเคราะห์ข้อมูลโดยการหาค่าร้อยละ

ค่าเฉลี่ย และค่าเบี่ยงเบนมาตรฐาน และ 2) ศึกษาโดยการสนทนากลุ่ม ผู้ให้ข้อมูล ได้แก่ ผู้อำนวยการสถานศึกษา และครูผู้สอน สังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษาประถมศึกษากำแพงเพชร เขต 1 และเขต 2 จำนวน 24 คน วิเคราะห์ข้อมูลโดยการวิเคราะห์เนื้อหา

ขั้นตอนที่ 2 ศึกษาสภาพ ปัญหา และปัจจัยที่เกี่ยวข้องกับการบริหารความเสี่ยงในสถานศึกษาขั้นพื้นฐาน สังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษาประถมศึกษากำแพงเพชร เขต 1 และเขต 2 โดยแบ่งการดำเนินงานวิจัยเป็น 2 ขั้นตอน คือ 1) ศึกษาโดยใช้แบบ สอบถาม กลุ่มตัวอย่าง ได้แก่ ผู้อำนวยการสถานศึกษา จำนวน 65 คน และรองผู้อำนวยการสถานศึกษา หรือครูที่รับผิดชอบเป็นหัวหน้างานทั้ง 4 งาน ตามขอบข่ายและภารกิจของสถานศึกษาขั้นพื้นฐาน จำนวน 262 คน สังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษาประถมศึกษากำแพงเพชร เขต 1 และเขต 2 ปีการศึกษา 2554 รวมทั้งสิ้น 327 คน วิเคราะห์ข้อมูลโดยการหาค่าร้อยละ ค่าเฉลี่ย และค่าเบี่ยงเบนมาตรฐาน และ 2) ศึกษาโดยการสนทนากลุ่ม ผู้ให้ข้อมูล ได้แก่ ผู้อำนวยการสถานศึกษา และรองผู้อำนวยการสถานศึกษา หรือครูที่รับผิดชอบเป็นหัวหน้างานทั้ง 4 งาน ตามขอบข่ายและภารกิจของสถานศึกษาขั้นพื้นฐาน สังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษาประถมศึกษากำแพงเพชร เขต 1 และเขต 2 จำนวน 24 คน วิเคราะห์ข้อมูลโดยการวิเคราะห์เนื้อหา

ขั้นตอนที่ 3 การพัฒนากลยุทธ์การบริหารความเสี่ยงในสถานศึกษาขั้นพื้นฐาน สังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษาประถมศึกษากำแพงเพชร เขต 1 และเขต 2 แบ่งการดำเนินงานวิจัยเป็น 3 ขั้นตอน คือ 3.1) การวิเคราะห์สภาพแวดล้อมของการบริหารความเสี่ยงในสถานศึกษาขั้นพื้นฐาน โดยการประชุมเชิงปฏิบัติการเพื่อวิเคราะห์สภาพแวดล้อมภายในและภายนอก (SWOT Analysis) การบริหารความเสี่ยงในสถานศึกษาขั้นพื้นฐาน สังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษาประถมศึกษากำแพงเพชร เขต 1 และเขต 2 ประกอบด้วย จุดแข็ง จุดอ่อน โอกาส และภัยคุกคาม ผู้ให้ข้อมูล ได้แก่ ผู้อำนวยการสถานศึกษา และรองผู้อำนวยการสถานศึกษา หรือครูที่รับผิดชอบเป็นหัวหน้างาน ทั้ง 4 งาน ตามขอบข่ายและภารกิจของสถานศึกษาขั้นพื้นฐาน สังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษาประถมศึกษากำแพงเพชร เขต 1 และเขต 2 จำนวน 18 คน โดยคัดเลือกแบบเจาะจง (Purposive Sampling) วิเคราะห์

ข้อมูลโดยการสรุปประเด็นตามกระบวนการ SWOT 3.2) การจัดทำร่างกลยุทธ์การบริหารความเสี่ยงในสถานศึกษาขั้นพื้นฐาน โดยจัดการประชุมเชิงปฏิบัติการและใช้เทคนิค SWOT Matrix ผู้ให้ข้อมูล ได้แก่ ผู้อำนวยการสถานศึกษา และรองผู้อำนวยการสถานศึกษา หรือครูที่รับผิดชอบเป็นหัวหน้างานทั้ง 4 งาน ตามขอบข่ายและภารกิจของสถานศึกษาขั้นพื้นฐาน สังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษาประถมศึกษากำแพงเพชร เขต 1 และเขต 2 จำนวน 18 คน เพื่อจัดทำร่างกลยุทธ์การบริหารความเสี่ยงในสถานศึกษาขั้นพื้นฐาน สังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษาประถมศึกษากำแพงเพชร เขต 1 และเขต 2 โดยใช้ผลการวิจัยในขั้นตอนที่ 3.1 มาประกอบการพิจารณาวิเคราะห์น้ำหนักคะแนนเพื่อกำหนดสถานการณ์หรือตำแหน่งกลยุทธ์ ยกร่างวิสัยทัศน์ พันธกิจ ประเด็นกลยุทธ์ เป้าประสงค์ กลยุทธ์ มาตรการ และตัวชี้วัด โดยใช้คะแนนการประเมินค่าน้ำหนักสภาพแวดล้อมภายในและภายนอกมากำหนดกลยุทธ์ 3.3) การตรวจสอบคุณภาพกลยุทธ์การบริหารความเสี่ยงในสถานศึกษาขั้นพื้นฐาน โดยการสัมมนาอิงผู้เชี่ยวชาญ (Connoisseurship) ประกอบด้วย ผู้ทรงคุณวุฒิที่มีความรู้และประสบการณ์ด้านการบริหารและการวางแผนกลยุทธ์ จำนวน 10 คน เพื่อตรวจสอบกลยุทธ์ ใน 4 ประเด็น ได้แก่ 1) ความเหมาะสมขององค์ประกอบของกลยุทธ์ที่พัฒนาขึ้น 2) ความเหมาะสมและความสอดคล้องของวิสัยทัศน์ พันธกิจ ประเด็นกลยุทธ์ และเป้าประสงค์ 3) ความเหมาะสมของกลยุทธ์แยกตามประเด็นกลยุทธ์ และ 4) ข้อเสนอแนะอื่นๆ โดยนำข้อเสนอแนะมาแก้ไขปรับปรุงเพิ่มเติม เพื่อให้ได้กลยุทธ์ที่มีความตรงด้านเนื้อหา และความสอดคล้องขององค์ประกอบในทุกระดับ

ขั้นตอนที่ 4 การประเมินกลยุทธ์การบริหารความเสี่ยงในสถานศึกษาขั้นพื้นฐาน สังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษาประถมศึกษากำแพงเพชร เขต 1 และเขต 2 ที่ปรับปรุงหลังจากผู้ทรงคุณวุฒิได้ตรวจสอบความถูกต้องจากขั้นตอนที่ 3.3 โดยใช้แบบสอบถามเพื่อประเมินความสอดคล้อง (Consistency) ความเหมาะสม (Propriety) ความเป็นไปได้ (Feasibility) และความประโยชน์ประโยชน์ (Utility) ผู้ให้ข้อมูลเป็นผู้ทรงคุณวุฒิ จำนวน 20 คน วิเคราะห์ข้อมูลโดยการหาค่าเฉลี่ย และค่าเบี่ยงเบนมาตรฐาน

ผลการวิจัย

ตอนที่ 1 ผลการศึกษาความเสี่ยงในสถานศึกษาขั้นพื้นฐาน สังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษาประถมศึกษากำแพงเพชร เขต 1 และเขต 2 จากการใช้แบบสอบถามและการสนทนากลุ่ม (Focus Group Discussion) ได้ผลสรุป ดังนี้

1.1 ความเสี่ยงด้านการเงิน พบว่า สถานศึกษายังขาดความรู้ความเข้าใจในเรื่องการจัดระบบการบริหารและจัดการทรัพยากรภายในตามที่กระทรวงศึกษาธิการจ่ายอำนาจให้มา จัดซื้อจัดหาวัสดุยังไม่ตรงกับความต้องการการใช้วัสดุครุภัณฑ์ของแต่ละฝ่ายในสถานศึกษา มีการใช้เงินผิดประเภท วัตถุประสงค์ และไม่เป็นไปตามแผนปฏิบัติการของสถานศึกษา เช่น ผู้บริหารนำเงินโครงการด้านงานวิชาการไปใช้เป็นงบดำเนินงาน เป็นต้น

1.2 ความเสี่ยงด้านการเรียนการสอน พบว่า นักเรียนมีผลการประเมินระดับเขตพื้นที่ (LAS) และระดับประเทศ (O-NET, NT) ไม่ถึงร้อยละ 50 ครูปฏิบัติหน้าที่สอนต้องรับผิดชอบงานอื่นที่นอกเหนือจากการสอน ส่งผลให้ครูจัดการเรียนการสอนไม่เต็มเวลา ครูผู้สอนบางส่วนยังไม่เปลี่ยนพฤติกรรมการสอนจากเดิมมาเป็นการสอนที่เน้นผู้เรียนเป็นสำคัญ และยังไม่พัฒนากระบวนการเรียนรู้และการวิจัยในชั้นเรียนอย่างต่อเนื่อง และไม่สอนตามแผนการจัดการเรียนรู้ โดยจัดทำแผนจัดการเรียนรู้ไว้ให้ตรวจเท่านั้น

1.3 ความเสี่ยงด้านการดำเนินงาน พบว่า สถานศึกษาจัดเก็บข้อมูลสารสนเทศที่ครอบคลุมขอบข่ายและภารกิจทั้ง 4 งาน ที่ครบถ้วน ถูกต้องและเป็นปัจจุบัน แต่ขาดการนำไปใช้ประโยชน์จริง และเกิดการสูญหายของข้อมูล มีการตรวจสอบ นิเทศ กำกับ ติดตามแผนงานและโครงการที่ยังไม่เป็นระบบและต่อเนื่อง ไม่ดำเนินงานตามแผนและโครงการของสถานศึกษาตามแผนปฏิบัติการประจำปีที่ตั้งไว้ และสถานศึกษาบางส่วนยังไม่มีการจัดระบบควบคุมภายในของสถานศึกษาที่เป็นระบบและต่อเนื่องตามระเบียบที่กำหนด

1.4 ความเสี่ยงด้านกฎหมาย/ระเบียบ พบว่า สถานศึกษาบางส่วนมีกระบวนการพิจารณาความดีความชอบ และเลื่อนขึ้นเงินเดือนของข้าราชการครูและบุคลากรทางการศึกษาไม่เป็นไปตามวิธีการกฎหมาย

ระเบียบและข้อบังคับ ปฏิบัติงานไม่เป็นไปตามกฎหมายและระเบียบที่กำหนด และผู้บริหารสถานศึกษาบริหารจัดการไม่เป็นไปตามกฎหมายที่กำหนด

1.5 ความเสี่ยงด้านความปลอดภัย พบว่า สถานศึกษามีการจัดเก็บรักษาข้อมูลสารสนเทศที่เป็นระบบทั้งในโปรแกรมคอมพิวเตอร์และเอกสาร แต่ยังไม่มีการสูญหายไปบ้าง สถานศึกษาบางส่วนสำรวจสภาพการใช้งานของเครื่องเล่นในสนามเด็กเล่น อาคารเรียน อาคารประกอบอุปกรณ์สนามกีฬา เช่น ประตูฟุตบอล เสาวอลเลย์บอลไม่สม่ำเสมอและต่อเนื่อง และไม่กำหนดมาตรการรักษาความปลอดภัย เวรยามที่คอยดูแลรักษาความปลอดภัยแก่บุคคล และทรัพย์สินในสถานศึกษา

ตอนที่ 2 ผลการศึกษาสภาพ ปัญหา และปัจจัยที่เกี่ยวข้องกับการบริหารความเสี่ยงในสถานศึกษาขั้นพื้นฐาน สังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษาประถมศึกษากำแพงเพชร เขต 1 และเขต 2 จากการใช้แบบสอบถามและสนทนากลุ่ม (Focus Group Discussion) สรุปได้ดังนี้

2.1 สภาพการบริหารความเสี่ยงในสถานศึกษาขั้นพื้นฐาน สังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษาประถมศึกษากำแพงเพชร เขต 1 และเขต 2 พบว่า สถานศึกษาส่วนใหญ่มีการกำหนดวัตถุประสงค์ของการบริหารความเสี่ยงที่ชัดเจน แต่ยังไม่สอดคล้องกับเป้าหมายกลยุทธ์ของสถานศึกษา มีการระบุเหตุการณ์ที่อาจก่อให้เกิดความเสี่ยงโดยมีการนำข้อมูลที่มีผลกระทบต่อความเสี่ยงที่เคยเกิดขึ้นในอดีตมาระบุเหตุการณ์ มีการศึกษาปัจจัยภายในและปัจจัยภายนอกที่ส่งผลต่อการบริหารความเสี่ยงในสถานศึกษา มีการจัดระบบการบริหารและพัฒนาองค์กรเป็นไปตามพระราชบัญญัติระเบียบบริหารราชการกระทรวงศึกษาธิการ พ.ศ. 2546 และปรับเปลี่ยนกิจกรรม/โครงการที่สามารถตอบสนองต่อเหตุการณ์ได้อย่างรวดเร็ว เพื่อลดระดับความเสี่ยงในระดับที่สถานศึกษายอมรับได้ มีการติดตามผลการบริหารความเสี่ยงในสถานศึกษา โดยกำหนดให้มีการประชุมรายงานผลต่อสถานศึกษา และมีการตรวจสอบและสอบทาน เพื่อนำข้อมูลข้อบกพร่องมาปรับปรุงแก้ไขให้เหมาะสมต่อไป

2.2 ปัญหาการบริหารความเสี่ยงในสถานศึกษาขั้นพื้นฐาน สังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษาประถมศึกษากำแพงเพชร เขต 1 และเขต 2 พบว่า

สถานศึกษาบางส่วนกำหนดวัตถุประสงค์ของการบริหารความเสี่ยงที่ไม่สอดคล้องกับเป้าหมาย คณะกรรมการสถานศึกษา ชุมชนและผู้มีส่วนได้ส่วนเสียขาดการมีส่วนร่วมในการจัดทำแผนพัฒนาการศึกษา ประเมินความเสี่ยงด้านการประกันคุณภาพภายในสถานศึกษาอย่างไม่เป็นระบบและต่อเนื่อง ไม่ดำเนินการปรับเปลี่ยนกิจกรรมควบคุมตามความจำเป็นและสถานการณ์ที่เปลี่ยนไปเพื่อตอบสนองต่อเหตุการณ์ได้อย่างรวดเร็วและมีประสิทธิภาพ ดำเนินการตอบสนองความเสี่ยงเพื่อลดระดับความเสี่ยงยังไม่ครอบคลุมตามขอบข่ายและภารกิจของสถานศึกษาขั้นพื้นฐาน สถานศึกษากำหนดกิจกรรม/โครงการต่างๆ ไม่สอดคล้องกับการป้องกันหรือลดความเสี่ยงให้อยู่ในระดับที่สามารถยอมรับได้ และดำเนินการนิเทศ ติดตาม และประเมินผลการดำเนินกิจกรรมควบคุมความเสี่ยงในสถานศึกษาอย่างไม่เป็นระบบและต่อเนื่อง

2.3 ปัจจัยที่เกี่ยวข้องกับการบริหารความเสี่ยงในสถานศึกษาขั้นพื้นฐาน สังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษาประถมศึกษากำแพงเพชร เขต 1 และเขต 2 สรุปได้ดังนี้

2.3.1 ด้านปัจจัยภายในที่เกี่ยวข้องกับการบริหารความเสี่ยงในสถานศึกษาขั้นพื้นฐานที่เป็นจุดแข็งพบว่า กลยุทธ์ของสถานศึกษาสอดคล้องกับสภาพแวดล้อมภายใน และสภาพแวดล้อมภายนอก มีการปรับปรุงแผนกลยุทธ์ตามสถานการณ์ที่เปลี่ยนไปหรือนโยบายของรัฐบาล จัดทำโครงสร้างการบริหารงานตามขอบข่ายและภารกิจของสถานศึกษาไว้อย่างชัดเจนและเป็นระบบ ครูและบุคลากรในสถานศึกษาส่วนใหญ่มีความรู้ความสามารถด้านการใช้เทคโนโลยี มีความมุ่งมั่นเสียสละ และอุทิศเวลาให้กับราชการ และผู้บริหารสถานศึกษาส่วนใหญ่มีภาวะผู้นำและมีวิสัยทัศน์ และที่เป็นจุดอ่อน พบว่า การจัดทำแผนกลยุทธ์ของสถานศึกษาบางส่วนยังขาดการมีส่วนร่วมของครูและบุคลากรทางการศึกษา ขาดการนิเทศ กำกับ และติดตามงานที่เป็นระบบและต่อเนื่อง ครูและบุคลากรทางการศึกษาบางส่วนยังขาดความรู้ ความเข้าใจในการดำเนินงานประกันคุณภาพภายใน ขาดขวัญกำลังใจ ขาดจรรยาบรรณวิชาชีพและจิตวิญญาณของความเป็นครูที่แท้จริง มีจำนวนครูและบุคลากรทางการศึกษาที่ไม่เพียงพอตามเกณฑ์ของ ก.ค.ศ. ที่กำหนด และผู้บริหาร

สถานศึกษาบางส่วนให้ความสำคัญเกี่ยวกับการกำกับและติดตามงานน้อย

2.3.2 ด้านปัจจัยภายนอกที่เกี่ยวข้องกับการบริหารความเสี่ยงในสถานศึกษาขั้นพื้นฐานที่เป็นโอกาส พบว่า ชุมชน และผู้ปกครองนักเรียนให้ความร่วมมือกับสถานศึกษา และดูแลใส่ใจบุคลากรของตตนโยบายของรัฐบาลที่สนับสนุนค่าใช้จ่ายในการจัดการศึกษาตั้งแต่ระดับอนุบาลจนจบการศึกษาขั้นพื้นฐาน ระเบียบคณะกรรมการตรวจเงินแผ่นดินว่าด้วยการควบคุมภายใน พ.ศ. 2544 ที่กำหนดให้สถานศึกษาจัดทำให้มีขึ้นเพื่อป้องกันความเสี่ยง สถานศึกษาสามารถระดมทรัพยากรเพื่อการศึกษาจากหน่วยงานภายนอก ทั้งภาครัฐและเอกชน หน่วยงาน หรือองค์กรปกครองส่วนท้องถิ่น ชุมชนมีประเพณีวัฒนธรรมดีงามที่ควรปลูกฝังให้เยาวชนถือปฏิบัติและสืบทอดต่อไป มีระบบอินเทอร์เน็ตเทคโนโลยีสารสนเทศที่สามารถอำนวยความสะดวกในด้านการเรียนรู้ของนักเรียนในขณะที่อยู่บ้าน และเป็นภัยคุกคาม พบว่า นักเรียนขาดเรียนบ่อยหรือออกกลางคัน เพื่อช่วยผู้ปกครองทำงานหารายได้มาจุนเจือครอบครัว เศรษฐกิจในชุมชนมีความผันผวนตามสถานการณ์ที่เปลี่ยนแปลงไป ชุมชนบางแห่งที่อยู่รอบสถานศึกษายังมีแหล่งอบายมุขและสิ่งเสพติด

ตอนที่ 3 ผลการพัฒนากลยุทธ์การบริหารความเสี่ยงในสถานศึกษาขั้นพื้นฐาน สังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษาประถมศึกษากำแพงเพชร เขต 1 และเขต 2 จากผลการศึกษาสภาพ ปัญหา และปัจจัยที่เกี่ยวข้องกับการบริหารความเสี่ยงในสถานศึกษาขั้นพื้นฐาน สังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษาประถมศึกษากำแพงเพชร เขต 1 และเขต 2 นำมาวิเคราะห์สภาพแวดล้อมภายใน และสภาพแวดล้อมภายนอก จัดทำร่างกลยุทธ์โดยการจัดประชุมเชิงปฏิบัติการ 2 ครั้ง และตรวจสอบกลยุทธ์โดยการจัดสัมมนาอิงผู้เชี่ยวชาญ ได้ผลการพัฒนากลยุทธ์การบริหารความเสี่ยงในสถานศึกษาขั้นพื้นฐาน สังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษาประถมศึกษากำแพงเพชร เขต 1 และเขต 2 ประกอบด้วย 1 วิสัยทัศน์ 1 พันธกิจ 4 เป้าประสงค์ 4 ประเด็นกลยุทธ์ 11 กลยุทธ์ 22 ตัวชี้วัด และ 48 มาตรการ ดังนี้

วิสัยทัศน์

สถานศึกษาขั้นพื้นฐานมีการบริหารความเสี่ยงที่มีประสิทธิภาพ

พันธกิจ

พัฒนาการวางแผน การจัดการ การนำองค์การ และการควบคุมการดำเนินงานบริหารความเสี่ยงในสถานศึกษาขั้นพื้นฐานให้มีประสิทธิภาพ

เป้าประสงค์

1. แผนการดำเนินงานบริหารความเสี่ยงมีคุณภาพ
2. โครงสร้างสถานศึกษาขั้นพื้นฐานในการดำเนินงานบริหารความเสี่ยงชัดเจนและเหมาะสม
3. สถานศึกษาขั้นพื้นฐานดำเนินงานบริหารความเสี่ยงอย่างมีประสิทธิภาพ
4. การติดตาม และประเมินผลการดำเนินงานบริหารความเสี่ยงเป็นระบบ

ประเด็นกลยุทธ์

1. การพัฒนาการวางแผนการดำเนินงานบริหารความเสี่ยงให้มีคุณภาพ
2. การพัฒนาการโครงสร้างสถานศึกษาขั้นพื้นฐานในการดำเนินงานบริหารความเสี่ยงให้ชัดเจนและเหมาะสม
3. การพัฒนาการนำองค์การเพื่อการดำเนินงานบริหารความเสี่ยงให้มีประสิทธิภาพ
4. การพัฒนาการติดตามและประเมินผลการดำเนินงานบริหารความเสี่ยงให้เป็นระบบ

กลยุทธ์

1. พัฒนาความรู้ ทักษะ และเจตคติที่ดีในการวางแผนการดำเนินงานบริหารความเสี่ยงให้กับบุคลากรที่เกี่ยวข้อง
2. พัฒนาระบบข้อมูลสารสนเทศในการวางแผนดำเนินงานบริหารความเสี่ยงให้ครบถ้วนและเป็นปัจจุบัน
3. พัฒนาระบบการวางแผนการดำเนินงานบริหารความเสี่ยงให้ครบถ้วนและถูกต้อง
4. พัฒนาโครงสร้างสถานศึกษาขั้นพื้นฐานในการดำเนินงานบริหารความเสี่ยงให้ชัดเจนและเหมาะสม
5. พัฒนาบุคลากรให้ดำเนินงานบริหารความเสี่ยงอย่างมีประสิทธิภาพ
6. เสริมสร้างแรงจูงใจให้บุคลากรทุกระดับในการดำเนินงานบริหารความเสี่ยง
7. พัฒนาการดำเนินงาน บริหารความเสี่ยงอย่างต่อเนื่อง

8. ส่งเสริมการสร้างเครือข่ายการบริหารความเสี่ยง

9. พัฒนาระบบและกลไกการติดตามและประเมินผลการดำเนินงานบริหารความเสี่ยงให้มีประสิทธิภาพ

10. ส่งเสริมให้มีการติดตามและประเมินผลการดำเนินงานบริหารความเสี่ยงอย่างต่อเนื่อง

11. สนับสนุนให้มีการนำผลการประเมินการดำเนินงานบริหารความเสี่ยงไปใช้ในการพัฒนา

ตอนที่ 4 ผลการประเมินกลยุทธ์การบริหารความเสี่ยงในสถานศึกษาขั้นพื้นฐาน สังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษาประถมศึกษากำแพงเพชร เขต 1 และเขต 2 ผลการประเมินกลยุทธ์การบริหารความเสี่ยงในสถานศึกษาขั้นพื้นฐาน สังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษาประถมศึกษากำแพงเพชรเขต 1 และเขต 2 ในด้านความสอดคล้องของวิสัยทัศน์ พันธกิจ เป้าประสงค์ และประเด็นกลยุทธ์ส่วนใหญ่อยู่ในระดับมากที่สุด ความเหมาะสม ความเป็นไปได้ และความเป็นประโยชน์ของวิสัยทัศน์ พันธกิจ เป้าประสงค์ และประเด็นกลยุทธ์ส่วนใหญ่อยู่ในระดับมากที่สุด ความเหมาะสม ความเป็นไปได้ และความเป็นประโยชน์ของกลยุทธ์ ทั้ง 11 กลยุทธ์ พบว่า ส่วนใหญ่อยู่ในระดับมาก และมากที่สุด ความเหมาะสม ความเป็นไปได้ และความเป็นประโยชน์ของตัวชี้วัดและมาตรการ ทั้ง 22 ตัวชี้วัด และ 48 มาตรการ พบว่า ส่วนใหญ่อยู่ในระดับมาก และมากที่สุด

อภิปรายผลการวิจัย

ผลการวิจัยเรื่องการพัฒนากลยุทธ์การบริหารความเสี่ยงในสถานศึกษาขั้นพื้นฐาน สังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษาประถมศึกษากำแพงเพชร เขต 1 และเขต 2 มีประเด็นสำคัญที่นำมาอภิปรายผลดังนี้

1. ประเด็นกลยุทธ์ที่ 1 การพัฒนาการวางแผนการดำเนินงานบริหารความเสี่ยงให้มีคุณภาพมี 3 กลยุทธ์ ได้แก่ กลยุทธ์ที่ 1 พัฒนาความรู้ ทักษะและเจตคติที่ดีในการวางแผนการดำเนินงานบริหารความเสี่ยงให้กับบุคลากรที่เกี่ยวข้อง ทั้งนี้อาจเป็นเพราะว่าการวางแผนการดำเนินงานบริหารความเสี่ยงในสถานศึกษาขั้นพื้นฐานที่มีประสิทธิภาพจะต้องร่วมมือจากหลายๆ ฝ่าย และทุกฝ่ายจะต้องมีความรู้ ทักษะและ

เจตคติที่ดีต่อการบริหารความเสี่ยง ซึ่งสอดคล้องกับแนวคิดของการกีฬาแห่งประเทศไทย (2553) ที่เสนอว่าการฝึก อบรมและกลไกด้านทรัพยากร คณะกรรมการผู้บริหาร และพนักงานทุกคนในองค์กรที่ควรได้รับการฝึกอบรม เพื่อให้เข้าใจกรอบการวางแผน และวิธีการตามขั้นตอนได้ถูกต้อง กลยุทธ์ที่ 2 พัฒนาระบบข้อมูลสารสนเทศในการวางแผนดำเนินงานบริหารความเสี่ยงให้ครบถ้วนและเป็นปัจจุบัน ทั้งนี้อาจเป็นเพราะการวางแผนดำเนินงานบริหารความเสี่ยงที่มีประสิทธิภาพจะต้องมีข้อมูลประกอบการตัดสินใจ ซึ่งสอดคล้องกับผลการวิจัยของสุภาพร พงศ์ภิญโญภาส (2555, หน้า 406) ที่ได้ทำการวิจัยเรื่อง การพัฒนากลยุทธ์การบริหารงานวิจัยของมหาวิทยาลัยราชภัฏในกลุ่มภาคเหนือตอนล่าง มีผลการวิจัยว่า กลยุทธ์พัฒนาระบบข้อมูลและสารสนเทศสำหรับการวางแผนบริหารงานวิจัยให้ครบถ้วน ทันสมัย และใช้งานได้สะดวกรวดเร็ว เพราะการวางแผนต้องตัดสินใจในการกำหนดเป้าหมาย และกลยุทธ์ที่ 3 พัฒนาระบบการวางแผนการดำเนินงานบริหารความเสี่ยงให้ครบถ้วนและถูกต้อง ทั้งนี้อาจเป็นเพราะ การวางแผนการบริหารความเสี่ยงในสถานศึกษาขั้นพื้นฐาน จำเป็นต้องมีหลายฝ่ายตามขอบข่ายและภารกิจของสถานศึกษาขั้นพื้นฐานร่วมมือกัน โดยเริ่มตั้งแต่การกำหนดนโยบาย การประชุมชี้แจงให้เข้าใจเป้าหมายตรงกันวางแผนร่วมกัน และการแต่งตั้งมอบหมายงานในแต่ละฝ่าย ซึ่งสอดคล้องกับแนวคิดของสุรัสวดี ราชกุลชัย (2547, หน้า 121-122) ที่เสนอว่าปัจจัยสำคัญที่มีผลต่อความสำเร็จของการวางแผน ได้แก่ การได้รับการยอมรับจากผู้บริหารและผู้ปฏิบัติงานทุกคนทุกระดับ และการมีระบบข้อมูลที่ดีและข้อมูลที่ทรงคุณค่า รวมทั้งการยอมรับหรือความมุ่งมั่นที่ต้องการบรรลุความสำเร็จที่เกิดจากการมีส่วนร่วมในกระบวนการจัดทำแผน

2. ประเด็นกลยุทธ์ที่ 2 การพัฒนาโครงสร้างสถานศึกษาขั้นพื้นฐานในการดำเนินงานบริหารความเสี่ยงให้ชัดเจนและเหมาะสม มี 2 กลยุทธ์ ได้แก่ กลยุทธ์ที่ 4 พัฒนาโครงสร้างสถานศึกษาขั้นพื้นฐาน ในการดำเนินงานบริหารความเสี่ยงให้ชัดเจน ทั้งนี้อาจเป็นเพราะว่าผลการวิเคราะห์สภาพแวดล้อมที่เป็นจุดอ่อนและเป็นโอกาส ดังนั้นกลยุทธ์ที่กำหนดจึงเป็นกลยุทธ์การปรับตัวที่ปัดจุดอ่อนในโครงสร้างสถานศึกษาขั้นพื้นฐาน

ในการดำเนินงานบริหารความเสี่ยง ซึ่งสอดคล้องกับแนวคิดของสมคิด บางโม (2551, หน้า 121) ที่เสนอว่าการจัดองค์การได้อย่างมีประสิทธิภาพนั้น ประกอบด้วยการกำหนดรายละเอียดของงานเพื่อให้องค์การบรรลุเป้าหมายขององค์การต่างๆ การแบ่งงานให้แก่แต่ละคนในองค์การรับผิดชอบตามความเหมาะสม ความสามารถ และจัดให้มีการประสานงานระหว่างแผนกต่างๆ เพื่อให้การดำเนินงานเป็นไปอย่างมีประสิทธิภาพ และกลยุทธ์ที่ 5 พัฒนาศักยภาพให้ดำเนินงานบริหารความเสี่ยงอย่างมีประสิทธิภาพ ทั้งนี้อาจเป็นเพราะว่า ผลการวิเคราะห์สภาพแวดล้อมที่เป็นจุดแข็ง และเป็นโอกาส ดังนั้นกลยุทธ์ที่กำหนดจึงเป็นกลยุทธ์เชิงรุกที่มุ่งพัฒนาศักยภาพในสถานศึกษาขั้นพื้นฐานให้สามารถดำเนินงานบริหารความเสี่ยงได้อย่างมีประสิทธิภาพ ซึ่งสอดคล้องกับแนวคิดของสาคร สุขศรีวงศ์ (2551, หน้า 126-127) ที่เสนอว่าการจัดองค์การที่ดีส่งผลให้เกิดประโยชน์และความสำเร็จกับองค์การ ได้แก่ การพัฒนาความรู้ความสามารถของสมาชิกในองค์การ ความก้าวหน้าทางหน้าที่การงานของสมาชิกในองค์การ ความสัมพันธ์ระหว่างสมาชิกในองค์การ และความสำเร็จขององค์การ เพราะการที่พนักงานแต่ละคนสามารถทำหน้าที่ได้อย่างเต็มที่ ย่อมนำไปสู่ความสำเร็จทั้งในด้านประสิทธิภาพทางการบริหารจัดการที่เพิ่มขึ้น

3. ประเด็นกลยุทธ์ที่ 3 การพัฒนาการนำองค์การเพื่อการดำเนินงานบริหารความเสี่ยงให้มีประสิทธิภาพ มี 3 กลยุทธ์ ได้แก่ กลยุทธ์ที่ 6 เสริมสร้างแรงจูงใจให้บุคลากรทุกระดับในการดำเนินงานบริหารความเสี่ยง ทั้งนี้อาจเป็นเพราะว่าผลการวิเคราะห์สภาพแวดล้อมที่เป็นจุดแข็งและเป็นโอกาส ดังนั้นกลยุทธ์ที่กำหนดจึงเป็นกลยุทธ์เชิงรุก หรือเร่งเสริมสร้างแรงจูงใจให้บุคลากรในสถานศึกษาให้ดำเนินงานบริหารความเสี่ยงได้อย่างเต็มศักยภาพ ซึ่งสอดคล้องกับแนวคิดของจรัส สุวรรณเวลา, สุชาติ ชินะจิตร, สุภาพรณ ณ บางช้าง และคณะ (2534, หน้า 111-112) ที่เสนอว่า คุณสมบัติสำคัญของผู้บริหารงานวิจัยไว้ว่า ผู้บริหารงานวิจัยในระดับต่างๆ เป็นปัจจัยสำคัญที่ทำให้การบริหารงานวิจัยประสบความสำเร็จ ทั้งผู้บริหารระดับสูงและผู้นำนโยบายการบริหารมาดำเนินการในทุกระดับ กลยุทธ์ที่ 7 พัฒนาการดำเนินงานบริหารความเสี่ยงอย่างต่อเนื่อง ทั้งนี้อาจเป็น

เพราะว่าผลการวิเคราะห์สภาพแวดล้อมที่เป็นจุดอ่อน และเป็นโอกาส ดังนั้นกลยุทธ์ที่กำหนดจึงเป็นกลยุทธ์ที่บริหารจัดการความเสี่ยงให้มีประสิทธิภาพและต่อเนื่อง ซึ่งสอดคล้องกับงานวิจัยของรัชณี นิธากร (2555) ที่ได้สรุปผล การวิจัยว่ากลยุทธ์ที่สำคัญคือ กลยุทธ์การเพิ่มประสิทธิภาพของกระบวนการประกันคุณภาพการศึกษา ในการประเมินคุณภาพภายใน เป็นภาระที่บุคลากรทุกฝ่ายของมหาวิทยาลัยจะต้องร่วมกันรับผิดชอบ และกลยุทธ์ที่ 8 ส่งเสริมการสร้างเครือข่ายการบริหารความเสี่ยง ทั้งนี้อาจเป็นเพราะว่าผลการวิเคราะห์สภาพแวดล้อมที่เป็นจุดแข็งและเป็นโอกาส ดังนั้นกลยุทธ์ที่กำหนดจึงเป็นกลยุทธ์เชิงรุกที่สถานศึกษาจะต้องขยายการสร้างเครือข่ายระหว่างสถานศึกษาขั้นพื้นฐานในสังกัดด้วยกัน ซึ่งสอดคล้องงานวิจัยของเคซาร์ (Kezar, 2003) ที่ได้ศึกษาเกี่ยวกับกลยุทธ์ในความร่วมมือระหว่างงานวิชาการและงานกิจการนักศึกษา เพื่อส่งเสริมให้นักศึกษาประสบความสำเร็จในการศึกษา ผลการศึกษาพบว่ากลุ่มตัวอย่างเห็นด้วยกับการบูรณาการหรือการสร้างความร่วมมือระหว่างงานวิชาการและงานกิจการนักศึกษา โดยถือว่าเป็นวิธีที่ดีที่สุดในการพัฒนานักศึกษา เพราะจะช่วยให้เกิดความร่วมมือในการทำงานและจัดความขัดแย้งในเรื่องต่างๆ ได้ และยังมีข้อเสนอแนะจากการเปลี่ยนแปลงวิธีการทำงานโดยเน้นความร่วมมือให้มากขึ้น

4. ประเด็นกลยุทธ์ที่ 4 การพัฒนาการติดตามและประเมินผลการดำเนินงานบริหารความเสี่ยงให้เป็นระบบ มี 3 กลยุทธ์ ได้แก่ กลยุทธ์ที่ 9 พัฒนาระบบและกลไกการติดตามและประเมินผลการดำเนินงานบริหารความเสี่ยงให้มีประสิทธิภาพ ทั้งนี้อาจเป็นเพราะว่าผลการวิเคราะห์สภาพแวดล้อมที่เป็นจุดอ่อน และเป็นภัยคุกคาม ดังนั้นกลยุทธ์ที่กำหนดจึงเป็นกลยุทธ์ที่ลดจุดอ่อน และหลีกเลี่ยงข้อจำกัด ซึ่งสอดคล้องกับแนวคิดของจรัส สุวรรณเวลา, สุชาติา ชินะจิตร, สุภาพรณณ บางช้าง และคณะ (2534, หน้า 106) ที่เสนอว่า การสร้างระบบการวิเคราะห์และประเมินผลงานจะต้องมีระบบการเก็บข้อมูลในส่วนที่เกี่ยวข้องกับบุคลากรและผลงานวิจัย เพื่อใช้ในการวางแผนและบริหารงาน ตลอดจนเป็นฐานในการตัดสินใจกำหนดนโยบาย การประเมินผลงานจะเป็นข้อมูลย้อนกลับเพื่อประกอบการพิจารณา

วางแผนต่อไป กลยุทธ์ที่ 10 ส่งเสริมให้มีการติดตามและประเมินผลการดำเนินงานบริหารความเสี่ยงอย่างต่อเนื่อง ทั้งนี้อาจเป็นเพราะว่าผลการวิเคราะห์สภาพแวดล้อมที่เป็นจุดแข็งและเป็นโอกาส ดังนั้นกลยุทธ์ที่กำหนดจึงเป็นกลยุทธ์เชิงรุกที่สถานศึกษาต้องเร่งส่งเสริมให้มีการติดตามและประเมินผลการดำเนินงานบริหารความเสี่ยง ซึ่งสอดคล้องกับผลการวิจัยของสุภาพร พงศ์กัญญาโอภาส (2555, หน้า 412) ที่ว่ากลยุทธ์พัฒนาระบบและกลไกการติดตามและประเมินผลการบริหารงานวิจัยของหน่วยงานทุกระดับให้ชัดเจนและมีการปฏิบัติอย่างต่อเนื่อง ซึ่งเป็นกลยุทธ์ที่มุ่งสร้างระบบการตรวจสอบ ติดตามและประเมินผลการดำเนินงานตามแผนบริหารงานวิจัย เพื่อให้การดำเนินงานเป็นไปตามระบบ ซึ่งจะช่วยให้ทราบว่าการดำเนินงานตามแผนการบริหารงานวิจัยบรรลุตามเป้าหมายที่กำหนดหรือไม่ และกลยุทธ์ที่ 11 สนับสนุนให้มีการนำผลการประเมินการดำเนินงานบริหารความเสี่ยงไปใช้ในการพัฒนา ทั้งนี้อาจเป็นเพราะว่าผลการวิเคราะห์สภาพแวดล้อมที่เป็นจุดแข็ง และเป็นภัยคุกคาม ดังนั้นกลยุทธ์ที่กำหนดจึงเป็นกลยุทธ์ที่รักษาสภาพและหลีกเลี่ยงข้อจำกัด สถานศึกษาต้องกำหนดให้มีการประเมินผลการดำเนินงานบริหารความเสี่ยงในสถานศึกษาขั้นพื้นฐาน เพื่อให้ได้ข้อมูลที่เป็นข้อเท็จจริงจากการดำเนินงานบริหารความเสี่ยงไปใช้ในการวางแผนพัฒนางานต่อไป ซึ่งสอดคล้องกับแนวคิดของรังสรรค์ ประเสริฐศรี (2549, หน้า 144) ที่เสนอว่า ข้อมูลสารสนเทศมีความสำคัญในการตัดสินใจต่างๆ โดยเฉพาะอย่างยิ่งการวางแผนการศึกษาและการกำหนดนโยบาย ซึ่งต้องมีข้อมูลที่มีคุณภาพถูกต้อง ครบถ้วน ทันสมัย และเทคนิคการวางแผนแบบมีส่วนร่วม ซึ่งจะนำไปสู่ความสำเร็จ

5. ประเมินกลยุทธ์การบริหารความเสี่ยงในสถานศึกษาขั้นพื้นฐาน สังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษาประถมศึกษากำแพงเพชร เขต 1 และเขต 2 มีประเด็นสำคัญที่นำมาอภิปรายผลดังนี้

5.1 การประเมินความสอดคล้องของกลยุทธ์ที่พัฒนาขึ้น พบว่า วิสัยทัศน์ พันธกิจ เป้าประสงค์ ประเด็นกลยุทธ์ กลยุทธ์ ตัวชี้วัดและมาตรการ มีผลการประเมินในด้านความสอดคล้องอยู่ในระดับมากและมากที่สุด ทั้งนี้อาจเป็นเพราะว่าการยกย่องกลยุทธ์โดย

ผู้ทรงคุณวุฒิที่มีความรู้และประสบการณ์ในการบริหารความเสี่ยงในสถานศึกษา และการตรวจสอบกลยุทธ์ของผู้เชี่ยวชาญที่มีความรู้ประสบการณ์ในเรื่องของการบริหารและการวางแผนเชิงกลยุทธ์ ทำให้กลยุทธ์ที่ร่างขึ้นได้รับการตรวจสอบ และปรับปรุงแก้ไขให้เหมาะสมมากขึ้น ซึ่งสอดคล้องกับผลการวิจัยของรัชนิ นิธากร (2555) ที่ได้ทำการวิจัยเรื่อง กลยุทธ์การพัฒนาระบบประกันคุณภาพภายในของมหาวิทยาลัยราชภัฏกลุ่มภาคเหนือตอนล่าง ที่สรุปผลการวิจัยว่า ผลการประเมินกลยุทธ์ในด้านความสอดคล้องของวิสัยทัศน์ พันธกิจ เป้าประสงค์ ประเด็นกลยุทธ์ กลยุทธ์ มาตรการ และตัวชี้วัด มีความสอดคล้องกันในระดับมาก และในด้านการเหมาะสม ความเป็นไปได้ และความเป็นประโยชน์ของกลยุทธ์ มาตรการ และตัวชี้วัด มีผลการประเมินอยู่ในระดับมาก

5.2 การประเมินวิสัยทัศน์ พันธกิจ เป้าประสงค์ ประเด็นกลยุทธ์ และกลยุทธ์ พบว่า มีความสอดคล้อง ความเหมาะสม ความเป็นไปได้ และความเป็นประโยชน์ในระดับมากและมากที่สุด ทั้งนี้อาจเป็นเพราะว่า กลยุทธ์การบริหารความเสี่ยงในสถานศึกษาขั้นพื้นฐาน สังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษาประถมศึกษา กำแพงเพชร เขต 1 และเขต 2 ได้พัฒนาขึ้นจากกระบวนการพัฒนากลยุทธ์ที่เหมาะสมได้แก่ การวิเคราะห์ปัจจัยภายในและภายนอกของการบริหารความเสี่ยงในสถานศึกษาขั้นพื้นฐาน ที่เก็บรวบรวมข้อมูลโดยใช้แบบสอบถาม การสนทนากลุ่มทำให้ได้ข้อมูลที่ครอบคลุม ลึกและเที่ยงตรง และการยกร่างกลยุทธ์โดยผู้ทรงคุณวุฒิที่มีความรู้และประสบการณ์ในการบริหารความเสี่ยงในสถานศึกษาขั้นพื้นฐาน รวมทั้งมีการตรวจสอบกลยุทธ์ โดยการวิพากษ์ของผู้เชี่ยวชาญที่มีความรู้ประสบการณ์ ด้านการบริหาร และการวางแผนเชิงกลยุทธ์ ทำให้กลยุทธ์ที่ร่างขึ้นได้รับการตรวจสอบ และปรับปรุงแก้ไขให้เหมาะสมมากขึ้น ซึ่งสอดคล้องกับแนวคิดของวิภาดา คุปตานนท์ (2551) ที่เสนอว่าการใช้หลักเหตุผล (Rationality) ต้องมีการพิจารณาจากข้อมูลที่มีความแม่นยำ มีการพิจารณาตัวแปรต่างๆ อย่างรอบครอบ พิจารณาถึงความเป็นไปได้ในการปฏิบัติและผลกระทบอื่นๆ ที่เกิดขึ้นจากแผนนั้น

ข้อเสนอแนะ

1. ข้อเสนอแนะในการนำผลการวิจัยไปใช้

1.1 สถานศึกษาขั้นพื้นฐานสามารถนำกลยุทธ์ที่ได้จากการวิจัยไปใช้ ดังนี้

1.1.1 ควรศึกษากลยุทธ์และนำกลยุทธ์การบริหารความเสี่ยงในสถานศึกษาขั้นพื้นฐาน สังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษาประถมศึกษา กำแพงเพชร เขต 1 และเขต 2 ไปปรับใช้ให้เหมาะสมกับสภาพบริบทของสถานศึกษา

1.1.2 ควรเพิ่มเติมในรายละเอียดของเกณฑ์ในตัวชี้วัด ของกลยุทธ์การบริหารความเสี่ยงในสถานศึกษาขั้นพื้นฐาน สังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษาประถมศึกษา กำแพงเพชร เขต 1 และเขต 2 เพื่อสะดวกในการกำกับ ติดตาม ตรวจสอบ และประเมินผล

1.2 สำนักงานเขตพื้นที่การศึกษาประถมศึกษา กำแพงเพชร เขต 1 และเขต 2 ซึ่งเป็นหน่วยงานต้นสังกัด สามารถนำกลยุทธ์ที่ได้จากการวิจัยไปใช้ ดังนี้

1.2.1 ควรกำหนดนโยบายให้สถานศึกษาขั้นพื้นฐานในสังกัด ปฏิบัติตามระเบียบคณะกรรมการตรวจเงินแผ่นดินว่าด้วยการกำหนดมาตรฐานการควบคุมภายใน พ.ศ.2544 ข้อ 6 (2) (ข) ที่กำหนดให้ส่วนราชการต้องมีการประเมินความเสี่ยง

1.2.2 ควรมีการแต่งตั้งคณะกรรมการติดตาม ประเมินผลในการนำกลยุทธ์การบริหารความเสี่ยงในสถานศึกษาขั้นพื้นฐาน สังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษาประถมศึกษา กำแพงเพชร เขต 1 และเขต 2 ไปใช้ปฏิบัติ เพื่อนำผลการประเมินมาใช้ในการปรับปรุงกลยุทธ์การบริหารความเสี่ยงในสถานศึกษาขั้นพื้นฐานให้มีประสิทธิภาพ

2. ข้อเสนอแนะในการวิจัยครั้งต่อไป

2.1 ควรทำการวิจัยเพื่อติดตามผลการนำกลยุทธ์การบริหารความเสี่ยงในสถานศึกษาขั้นพื้นฐาน สังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษาประถมศึกษา กำแพงเพชร เขต 1 และเขต 2 ไปใช้

2.2 ควรทำการวิจัยเชิงคุณภาพ เพื่อศึกษา สภาพ ปัญหา และปัจจัยที่เกี่ยวข้องกับการบริหารความเสี่ยงด้านต่างๆ ของหน่วยงานอื่นที่ประสบความสำเร็จ

เอกสารอ้างอิง

- การกีฬาแห่งประเทศไทย. (2553). คู่มือการบริหารความเสี่ยงการกีฬาแห่งประเทศไทย. วารสารการบริหารความเสี่ยง ฉบับปรับปรุง 2552, สืบค้นข้อมูล 28 กุมภาพันธ์ 2553.
- เขตพื้นที่การศึกษาประถมศึกษากำแพงเพชร เขต 1, สำนักงาน. (2553). รายงานติดตามประเมินผลการควบคุมภายใน ประจำปีงบประมาณ 2553 สำนักงานเขตพื้นที่การศึกษาประถมศึกษากำแพงเพชร เขต 1. กำแพงเพชร: สำนักงานเขตพื้นที่การศึกษาประถมศึกษากำแพงเพชร เขต 1.
- เขตพื้นที่การศึกษาประถมศึกษากำแพงเพชร เขต 1, สำนักงาน. (2553). รายงานสรุปผลการประเมินภายนอก รอบสอง (พ.ศ. 2549-2553) สำนักงานเขตพื้นที่การศึกษาประถมศึกษากำแพงเพชร เขต 1. กำแพงเพชร: สำนักงานเขตพื้นที่การศึกษาประถมศึกษากำแพงเพชร เขต 1.
- เขตพื้นที่การศึกษาประถมศึกษากำแพงเพชร เขต 2, สำนักงาน. (2553). รายงานติดตามประเมินผลการควบคุมภายใน ประจำปีงบประมาณ 2553 สำนักงานเขตพื้นที่การศึกษาประถมศึกษากำแพงเพชร เขต 2. กำแพงเพชร: สำนักงานเขตพื้นที่การศึกษาประถมศึกษากำแพงเพชร เขต 2.
- เขตพื้นที่การศึกษาประถมศึกษากำแพงเพชร เขต 2, สำนักงาน. (2553). รายงานสรุปผลการประเมินภายนอก รอบสอง (พ.ศ. 2549-2553) สำนักงานเขตพื้นที่การศึกษาประถมศึกษากำแพงเพชร เขต 2. กำแพงเพชร: สำนักงานเขตพื้นที่การศึกษาประถมศึกษากำแพงเพชร เขต 2.
- เขตพื้นที่การศึกษาเชิงราย เขต 4, สำนักงาน. (2550). การบริหารความเสี่ยง. หน่วยตรวจสอบภายใน, จาก <http://www.Chiengraydu.go.th /50/news/lisk.doc>.
- จรัส สุวรรณเวลา, สุชาติ ชินจิตร, สุภาพร ณ บางช้าง และคณะ. (2534). บนเส้นทางสู่มหาวิทยาลัยวิจัย. (พิมพ์ครั้งที่ 2). กรุงเทพฯ: จุฬาลงกรณ์มหาวิทยาลัย.
- ประกอบ กุลเกลี้ยง. (2550). รูปแบบการบริหารความเสี่ยงเพื่อป้องกันการคอร์รัปชันในสถานศึกษาขั้นพื้นฐาน. วิทยานิพนธ์การศึกษาดุษฎีบัณฑิต มหาวิทยาลัยนครสวรรค์.
- รังสรรค์ ประเสริฐศรี. (2549). การจัดการสมัยใหม่ (Modern Management). กรุงเทพฯ: ธรรมสาร.
- รัชนี นิธการ. (2555). กลยุทธ์การพัฒนาระบบประกันคุณภาพภายในของมหาวิทยาลัยราชภัฏกลุ่มภาคเหนือตอนล่าง. วิทยานิพนธ์ปรัชญาดุษฎีบัณฑิต มหาวิทยาลัยราชภัฏกำแพงเพชร.
- วิภาดา คุปตานนท์. (2551). การจัดการและพฤติกรรมองค์กร: เทคนิคการจัดการสมัยใหม่. กรุงเทพฯ: มหาวิทยาลัยรังสิต.
- สมคิด บางโม. (2551). องค์กรและการจัดการ. (พิมพ์ครั้งที่ 5). กรุงเทพฯ: วิทยพัฒน์.
- สาคร สุขศรีวงศ์. (2551). การจัดการ: จากมุมมองนักบริหาร. (พิมพ์ครั้งที่ 4). กรุงเทพฯ: จี.พี.ไซเบอร์พริ้นท์.
- สุภาพร พงศ์ปัญญาโอภาส. (2555). การพัฒนากลยุทธ์การบริหารงานวิจัยของมหาวิทยาลัยราชภัฏในกลุ่มภาคเหนือตอนล่าง. วิทยานิพนธ์ปรัชญาดุษฎีบัณฑิต มหาวิทยาลัยราชภัฏกำแพงเพชร.
- สุรัสวดี ราชกุลชัย. (2547). การวางแผนและการควบคุมทางการบริหาร. (พิมพ์ครั้งที่ 4). กรุงเทพฯ: จุฬาลงกรณ์มหาวิทยาลัย.

Kezar, A. (2003). Achieving Student Success: Strategic Planning for Creating Partnerships between Academic and Student Affairs. *NASPA Journal*, 41(1), 1-22.